

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної роботи
Олександр ГОЛОВКО
2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
галузь знань: 29 Міжнародні відносини
спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини
освітня програма Міжнародний бізнес
факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“ 30 ” серпня 2022 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: доцент кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії Кондратенко Н.Д.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії
Протокол від “ 29 ” серпня 2022 року, протокол № 1

В.о. завідувача кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

(підпис)

Ірина ДЕРІД
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи) «Міжнародний бізнес» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи) «Міжнародний бізнес» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

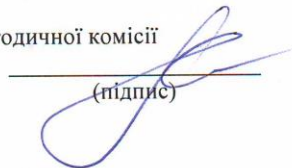

(підпис)

Ірина ДЕРІД
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “ 29 ” серпня 2022 року, протокол № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програму виробничої практики складено відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми «Міжнародний бізнес» підготовки бакалаврів зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»

Практика є обов'язковим компонентом програми підготовки фахівців із вищою освітою. Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення у разі одержання необхідного обсягу практичних знань і умінь відповідно до стандартів освіти.

1. Опис виробничої практики

1.1. Мета виробничої практики

Метою практики є набуття студентами професійних компетентностей для подальшого використання їх у реальних виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Виробнича практика - частина навчального процесу, яка передбачає зміцнення теоретичних знань в процесі оволодіння практичними навичками з обраної спеціальності. Вона поєднує в собі теоретичне і виробниче навчання.

Метою виробничої практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих студентами в процесі вивчення циклу теоретичних дисциплін, передбачених навчальним планом спеціальності «Міжнародний бізнес», а також отримання практичних навичок зі спеціальності «Міжнародний бізнес», збирання фактичного матеріалу, що може бути використаний в подальших наукових дослідженнях.

1.2. Основні завдання виробничої практики

Відповідно до мети **основними завданнями** виробничої практики є:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

ФК2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

ФК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

ФК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ФК5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.

ФК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

ФК7. Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.

ФК8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

ФК9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ФК10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

ФК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків

ФК12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.

ФК13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

ФК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.
Додаткові компетентності для бакалавра за освітньо-професійною програмою

ФК 17 Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких структур, розробляти бізнес-план, застосовувати інноваційні підходи.

ФК 18 Здатність усвідомлювати зміст основних понять і законів міжнародного бізнесу, особливості організації та методи здійснення міжнародного бізнесу в умовах невизначеності;

ФК 19 Здатність управляти міжнародним бізнесом, розробляти та обирати конкретні стратегії розвитку бізнесу міжнародної компанії, в тому числі стратегію персоналу, фінансово-інвестиційну, конкурентну, маркетингову та інші, з урахуванням пріоритетів компанії та особливостей країн;

ФК 20 Здатність розв'язувати прикладні завдання в сфері обліку, аналізу, контролю, оподаткування міжнародного бізнесу.

ФК 21 Здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародного бізнесу.

1.3. Характеристика виробничої практики

Кількість кредитів – 6

Загальна кількість годин – 180

Обов'язковий модуль. Семестр: 6

Вид контролю: залік

1.4. Заплановані результати практики

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

ПРН4. Систематизовувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН 5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

ПРН6. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції

ПРН9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

ПРН10. Ідентифіковувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

ПРН11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ПРН12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

ПРН13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

ПРН14. Розуміти і застосовувати теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.

ПРН 15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

ПРН16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ПРН17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

ПРН18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ПРН19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин.

ПРН20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

ПРН21. Розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так і іноземними мовами.

ПРН22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ПРН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

ПРН24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.

ПРН25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.
Додаткові програмні результати навчання за освітньо-професійною програмою

ПРН26. Здійснювати вибір та використовувати відповідні методи та інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких структур, розробляти бізнес-план, застосовувати інноваційні підходи.

ПРН 27. Розуміти основні поняття і закони міжнародного бізнесу, а також особливості його організації, обирати методи здійснення міжнародного бізнесу в умовах невизначеності;

ПРН 28. Управляти міжнародним бізнесом, розробляти та обирати конкретні стратегії розвитку бізнесу міжнародної компанії, в тому числі стратегію персоналу, фінансово-інвестиційну, конкурентну, маркетингову та інші, з урахуванням пріоритетів компанії та особливостей країн;

ПРН 29. Застосовувати набуті знання для розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, оподаткування міжнародного бізнесу.

ПРН 30. Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародного бізнесу.

2. Зміст та організація проведення виробничої практики

Змістом практики передбачається виконання студентом наступних завдань і робіт

№	Види робіт, що виконуються за програмою практики	Компетентності, наявність яких підтверджує вдале виконання зазначених робіт
11	Оформлення на практику: проходження інструктажу з техніки безпеки, одержання перепустки (якщо передбачено), ознайомлення з робочим місцем, службовими обов'язками	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.
2	Загальне ознайомлення із суб'єктом господарювання, що виступає базою практики: – опис основних ознак бази практики як суб'єкта господарювання (назва, дата державної реєстрації, форма власності, спосіб формування статутного капіталу, вид економічної діяльності, характер операцій з міжнародного бізнесу (за відсутності таких операцій, розробляємо план для їх започаткування)); – ознайомлення зі статутом суб'єкта господарювання (за його наявності)	Здатність планувати та управляти часом. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися іноземними мовами. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких структур, розробляти бізнес-план, застосовувати інноваційні підходи.
3	Вивчення організаційної структури суб'єкта господарювання: схематичне зображення організаційної структури (можна запропонувати нові підрозділи для започаткування міжнародного бізнесу)	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.
4	Вивчення та аналіз людських ресурсів суб'єкта господарювання: – вивчення кадрового складу; – вивчення способу управління кадрами; – визначення кадрових ризиків, розроблення пропозицій, щодо їх зниження; – вивчення системи охорони праці	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). Уміння бути критичним та самокритичним. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних

		економічних відносинах.
5	Ознайомлення із товарами та послугами, які виробляє експортує, імпортує суб'єкт господарювання. Вивчення способу організації ведення зовнішньоекономічної діяльності бази практики. Вивчення правових норм, якими керується підприємство, при здійсненні зовнішньоекономічних операцій. Визначення політики ціноутворення, що застосовується підприємством. Якщо підприємство ще не займається зовнішньоекономічною діяльністю, то розробляє стратегію виходу на зарубіжний ринок	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.
6	Аналіз зовнішнього середовища суб'єкта міжнародного бізнесу: аналіз макрооточення (вплив стану економіки, політичного процесу, культурної та соціальної складової суспільства, вплив правового регулювання, рівня науково-технічного розвитку суспільства, вплив інфраструктури – зазначені компоненти аналізуються як на національному, так і на зарубіжному та міжнародному рівнях, враховуючи країни та ринки, на яких функціонує (планує функціонувати) суб'єкт господарювання); аналіз безпосереднього зовнішнього середовища суб'єкта міжнародного бізнесу (покупці, постачальники, конкуренти, ринок робочої сили)	Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.
7	Ознайомлення із маркетинговою діяльністю бази практики (ціноутворення, реклама, канали збуту тощо). Якщо компанія ще не займається міжнародним бізнесом, то в рамках запропонованої вами стратегії виходу на зарубіжний ринок розробить цінову стратегію, оберить канали збуту, розробить рекламну кампанію	Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.
8	Ознайомлення зі стандартними формами ділових документів, що використовуються на базі практики	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність використовувати нормативно-

	(договори, ділові листи)	розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.
9	Ознайомлення (за можливості) із бухгалтерською та фінансовою звітністю бази практики	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин. Здатність розв'язувати прикладні завдання в сфері обліку, аналізу, контролю, оподаткування міжнародного бізнесу.
10	Залучення до перекладацької практики суб'єкта міжнародного бізнесу	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися іноземними мовами. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.
11	Ознайомлення із процесом налагодження базою практики зв'язків із громадськістю. Запропонуйте компанії PR заходи.	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). Здатність працювати в команді. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.
12	Участь в організації та проведенні ділових зустрічей, нарад.	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). Здатність працювати в команді. Уміння бути критичним та самокритичним. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.
13	На основі отриманої інформації провести SWOT-аналіз суб'єкта міжнародного бізнесу: зробити висновки щодо сильних та слабких сторін організації, можливостей та загроз, які несе зовнішнє середовище. Розробити рекомендації, стратегію.	Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях. Здатність управляти міжнародним бізнесом, розробляти та обирати конкретні стратегії розвитку бізнесу міжнародної компанії, в тому числі стратегію персоналу, фінансово-інвестиційну, конкурентну, маркетингову та інші, з урахуванням пріоритетів компанії та

		особливостей країн; Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких структур, розробляти бізнес-план, застосовувати інноваційні підходи. Здатність усвідомлювати зміст основних понять і законів міжнародного бізнесу, особливості організації та методи здійснення міжнародного бізнесу в умовах невизначеності;
14	Складання та захист звіту	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких структур, розробляти бізнес-план, застосовувати інноваційні підходи. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

У відповідності із специфікою суб'єкта господарювання та посадою, яку займає практикант під час виробничої практики, керівник практики від Університету може корегувати завдання практики.

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме: практика може проходити в імітаційній формі (бізнес-симуляція) дистанційно на платформі Classroom за використанням Zoom-конференцій.

Уразі проходження практики дистанційно – імітаційна практика передбачає побудову студентом плану/алгоритму/моделі розвитку і вдосконалення зовнішньоекономічної діяльності підприємства, який / яка буде імітувати реальну зовнішньоекономічну діяльність суб'єкта у будь-якій галузі: у виробництві, торгівлі, будівництві, готельному господарстві, соціальній сфері, туризмі, наданні послуг та ін.). Тобто, дослідження буде проводитися на прикладі спрощеної моделі реально діючого підприємства.

Дистанційно здійснюються всі етапи бізнес-симуляції. Базою для бізнес-симуляції може бути будь-яке підприємство міжнародного бізнесу, що здійснює зовнішньоекономічну діяльність та функціонує на конкретних зовнішніх ринках (наприклад, ЄС, Північної Америки тощо), комерційні банки та міжнародні фінансові організації. Моделювання ринкової ситуації сприяє синтезу усього комплексу знань, вмінь та навичок, що студент отримав під час бакалаврського циклу освіти, формуванню вмінь щодо прийняття управлінських рішень в сфері міжнародних фінансів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість захистити звіт в комісії на платформі Zoom та скласти залік дистанційно на платформі Classroom в дистанційному курсі «Виробнича практика», в який надсилаються звітні документи з практики.

3. Вимоги до баз виробничої практики

3.1. Підприємства, установи та організації, які залучаються для проведення практики студентів, повинні відповідати таким вимогам:

- наявність структур, що відповідають спеціальностям (напрямам підготовки, спеціалізаціям), за якими здійснюється підготовка фахівців в Університеті;
- забезпечення кваліфікованого керівництва практикою студентів;
- надання студентам на час практики робочих місць;
- надання студентам права користування бібліотекою, лабораторіями, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання робочої програми практики.

3.2. Студенти можуть самостійно, за погодженням із керівником практики від кафедри, підбирати для себе базу практики і пропонувати її для використання.

4. Індивідуальні завдання з практики

Не передбачено

5. Вимоги до звіту про виробничу практику

Підсумковий звіт має містити висвітлення усіх питань змісту практики, скоректованих керівником практики із урахуванням специфіки бази проходження практики та посади, яку обіймав студент.

Звіт має виконуватись друкованим способом.

Звіт про проходження виробничої практики має містити:

1. титульну сторінку;
2. зміст;
3. вступ;
4. основну частину (обов'язковою є наявність розділу з охорони праці);
5. висновки (мають містити рекомендації та пропозиції);
6. список, використаної літератури;
7. додатки (якщо є);
8. презентацію.

Презентація повинна бути виконана у редакторі Microsoft PowerPoint, її обсяг не менше 15 слайдів. Презентація може бути представлена декількома студентами, якщо вони проходили практику на одному підприємстві.

6. Підбиття підсумків виробничої практики

6.1. Після завершення практики студенти звітують про виконання програми.

Форма звітності студента за практику – це подання звіту, підписаного й оціненого керівником бази практики в друкованому вигляді.

Звіт разом з іншими документами, що передбачені робочою програмою практики (щоденник практики та характеристика), подається на рецензування керівнику практики від кафедри. Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики від кафедри звіт у друкованому вигляді подається на захист.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо. Звіт оформлюється за вимогами, які встановлюються робочою програмою практики.

6.2. Звіт захищається студентом у комісії, до складу якої можуть входити: керівник практики від факультету, керівник практики від кафедри, керівник практики від бази практики (у разі можливості) та інші.

Комісія здійснює оцінювання результатів практики студентів за дворівневою шкалою оцінювання у терміни, встановлені відповідним наказом про проведення практики.

Оцінювання результатів практики відбувається відповідно до принципів та критеріїв, передбачених робочою програмою практики.

6.3. Студента, який не виконав програму практики, відраховують з Університету.

6.4. Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри, а загальні підсумки практики розглядаються на засіданнях вчених рад факультетів.

7. Критерії оцінювання результатів виробничої практики

90–100 балів (відмінне та вчасне виконання завдань практики та наявність позитивних відгуків) – студент отримав позитивний відгук із бази практики, вчасно надав для перевірки щоденник та звіт з практики, звіт виконано без зауважень, на захисті звіту студент чітко і логічно доповідає, демонструє засвоєння практичних знань, впевнено і грамотно відповідає на питання, характеристика керівника практики відмінна.

80–89 балів (виконання завдань практики вище середнього рівня, позитивні відгуки) – студент отримав позитивний відгук із бази практики, вчасно надав для перевірки щоденник та звіт з практики, звіт містить деякі похибки, на захисті звіту студент тримається досить впевнено, відповідає на запитання, характеристика керівника практики – дуже добре;

70–79 балів (виконання завдань практики в цілому вірне, але містить ряд істотних недоліків, відгуки позитивні) – термін надання звіту, відгуку з бази практики та звіту порушено, в звіті розкрито більшість питань, але були присутні деякі змістовні помилки та недоліки в оформленні, захист пройшов добре, характеристика керівника практики – позитивна.

60–69 балів (завдання практики виконане, але неповно, містить ряд помилок, відгуки на практику позитивні, однак із зауваженнями) – термін надання звіту, відгуку з бази практики та звіту порушено, є помилки у звіті, виконано не всі завдання, є претензії до оформлення звіту та щоденника, на захисті студент доповідає, однак на питання відповідає невпевнено, характеристика від керівників практики в цілому задовільна

50–59 балів (завдання практики виконано на мінімальному рівні, відгуки містять значні зауваження) –

термін надання звіту, відгуку з бази практики та звіту порушено, є значні помилки у звіті, звіт не повний, є претензії до оформлення звіту та щоденника, на захисті звіту студент непереконливо відповідає, спостерігається нестача теоретичних та практичних знань, не вміє робити висновки, характеристика керівника практики задовільна.

1–49 балів (програму практики не виконано, відгуки негативні) – студент не надав звіт та/або щоденник, або ж надав звіт та щоденник із значним запізненням та із великою кількістю помилок, невиконаних завдань, у звіті практично не орієнтується, не демонструє наявності практичних навичок, характеристика керівника практики негативна.

Студент, який не виконав програму практики без поважних причин та/або отримав негативну оцінку з практики, відраховується з університету.

8. Методи контролю

Результати проходження виробничої практики студентом оцінюються за допомогою двох форм контролю: **ведення щоденника практики; складання та захист звіту з виробничої практики.** Також обов'язковою є наявність **відгуку з місця проходження практики.**

Щоденник є поточною формою контролю за проходженням практики, в ньому має бути записано всю виконану роботу за кожен день. За відсутності відповідно оформленого щоденника практики виробнича практика не зараховується.

За участь студентів в майстер-класах та тренінгах, які пов'язані із тематикою виробничої практики, додатково нараховується 5 балів. Тренінги можливо проходити на платформі масових відкритих онлайн-курсів **Prometheus** (<https://prometheus.org.ua>), Coursera (<https://ru.coursera.org/>), на онлайн практиках ПриватБанку (<https://practice.privatbank.ua/>) Укрсиббанку (https://my.ukrsibbank.com/ua/careers/online_practice_for_students/) та ін.

Тематики конкретних тренінгів має бути узгоджена із керівником практики від Університету.

Після закінчення періоду проходження виробничої практики студенти представляють щоденник практики, відгук з місця проходження практики та звіт з практики, який підлягає перевірці у встановлені терміни, після чого відбувається захист звіту. Звіт з практики захищається студентом на звітній конференції та/або на засіданні кафедри економічної теорії.

Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в індивідуальний навчальний план студента.

Студенти, які не виконали програму практики, вчасно не надали звіту та/або щоденника практики, отримали негативні відгуки від керівників практики, не змогли захистити звіт з практики, відраховуються з навчального закладу.

Фактичні терміни початку і закінчення практики, терміни здачі, перевірки і захисту звітів визначаються адміністрацією згідно навчального плану і графіку навчального процесу на поточний навчальний рік та повідомляються студентам до початку практики. Керівник практики від навчального закладу інформує про такі терміни студентів та адміністрацію щодо результатів проходження практики і захисту звітів.

У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти залік дистанційно на платформі Classroom в дистанційному курсі «Виробнича практика».

9. Схема нарахування балів Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

1. Армстронг Г., Котлер Ф. Маркетинг. Загальний курс / Пер. с англ.: Навч. пос. - М.: Видавничий дім «Вільямс», 2001. – 608 с.

2. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка : навч. посібник : у 2 кн. / С. М. Панчишин, В. Б. Буняк, З. Г. Ватаманюк та ін. ; за ред. С. М. Панчишина. – К. : Знання, 2006. – Кн. 1 : Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка. – 2006. – 723 с.
3. Базилевич В. Д. Макроекономіка : підручник / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Л. О. Баластрик ; за ред. В. Д. Базилевича. – 4-те вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2008. – 743 с.
4. Базилевич В. Д. Макроекономіка. Практикум : навчальний посібник для вузів / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Л. О. Баластрик. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2010. – 550 с.
5. Виробнича практика: програма та методичні рекомендації для студентів 5 курсу спеціальності 8.03020301 – «Міжнародні економічні відносини» (рівень вищої освіти – магістр) / уклад.. Л. І. Григорова-Беренда – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016 – 28 с.
6. Гронтковська Г.Е. Макроекономіка. Практикум : навчальний посібник для вузів / Г. Е. Гронтковська, А. Ф. Косік . – Київ : ЦУЛ, 2011. – 400 с.
7. Гіл, Чарлз В.Л. Міжнародний бізнес: Конкуренція на глобальному ринку: Пер. з англ.- К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. – 856с.
8. Давидов Г.М., Шалімова Н.С. Звітність підприємств: Навчальний посібник. - К.: Знання, 2010. — 623 с.
9. Міжнародний менеджмент: Навч. посібник / Під ред. О.Б.Чернеги. – К., 2006.
10. Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.univer.kharkov.ua/ua/general/docs/files_pol
11. Самородова Н.М., Москаленко О.В. Бухгалтерський облік: Опорний конспект лекцій для студентів напряму підготовки: 6.030509 «Облік і аудит» в галузі знань – 0305 – «Економіка та підприємництво. В 2-х частинах. – Харків: частина 1, ХІБС УБС НБУ, 2010. – 125 с.
12. Самородова Н.М., Москаленко О.В. Бухгалтерський облік: Опорний конспект лекцій для студентів напряму підготовки: 6.030509 «Облік і аудит» в галузі знань – 0305 – «Економіка та підприємництво. В 2-х частинах. – Харків: частина 2, ХІБС УБС НБУ, 2010. – 183 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Господарський кодекс України [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Закон України про зовнішньоекономічну діяльність [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
3. Митний кодекс України [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

4. Звіт про фінансові результати [електронний ресурс]. – Режим доступу: minfin.com.ua/taxes/-/newfinzvrit/new_form_2.xls
5. Податковий кодекс України [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
6. Державна фіскальна служба України [електронний ресурс]. – Режим доступу: sfs.gov.ua/

12. Особливості навчання за денною формою в умовах продовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме: практика проходить в імітаційній формі дистанційно на платформі Classroom за використанням Zoom-конференцій.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборною відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість захистити звіт в комісії на платформі Zoom та скласти залік дистанційно на платформі Classroom в дистанційному курсі «Виробнича практика», в який надсилаються звітні документи з практики.